

UCHWAŁA Nr 86/XV/2015
RADY GMINY POPÓW

z dnia 29 grudnia 2015 r.

w sprawie przyjęcia „Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w gminie Popów na lata 2016 – 2019”

Na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j.: Dz.U. z 2015 r., poz. 1515) w zw. z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz.1390), Rada Gminy Popów uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w gminie Popów na lata 2016 - 2019”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Popów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Henryk Wróż

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE w GMINIE POPÓW

na lata 2016-2019

I. WSTĘP.

Przemoc w rodzinie – zwana także potocznie przemocą domową – to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkom rodziny, powodujące szkody na zdrowiu fizycznym i psychicznym, a także wywołujące cierpienie i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Zgodnie z „Polską Deklaracją w Sprawie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” z 1995r. „Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku rodzinnym, wolnym od przemocy, która jest naruszeniem praw i dóbr osobistych”.

Przemocą w rodzinie określane jest „każde zachowanie skierowane wobec osoby bliskiej, którego celem jest utrzymanie nad nią kontroli i władzy. Przemoc w rodzinie to zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciwko członkowi rodziny naruszające jego godność oraz podstawowe prawa i wolności, powodujące cierpienie i szkody”.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 1390) definiuje przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce, zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu.

Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

1. **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
2. **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności.
3. **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
4. **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.

5.Zaniechanie – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Cykle przemocy:

1.Faza narastania napięcia – początkiem cyklu jest zwykle wyczuwalny wzrost napięcia, narastają sytuacje konfliktowe,

2.Faza ostrej przemocy – następuje wybuch agresji, sprawca przemienia się w kata, może dokonać strasznych czynów nie zwracając uwagi na krzywdę innych,

3. Faza miodowego miesiąca – to czas skruchy i okazywania miłości. Sprawca zaczyna dostrzegać to, co się wydarzyło. Próbuje załagodzić sytuację, przeprasza, obiecuje poprawę, staje się uczynny i miły. Pozwala ofiarom uwierzyć, że teraz będzie inaczej.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Pomoc społeczna

Celem działań pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których same nie są w stanie pokonać, a także zapobieganie powstawaniu tych sytuacji. Pomoc społeczna jest udzielana między innymi w przypadku przemocy w rodzinie. Bezpośrednią pomocą rodzinom i osobom potrzebującym zajmują się pracownicy socjalni zgodnie z ustaloną rejonizacją.

W ramach swoich kompetencji i zadań pracownik socjalny:

- diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- udziela kompleksowych informacji o możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, formach pomocy dzieciom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc, możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
- może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wszczyna procedurę „Niebieskiej Karty” zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13.09.2011 r.(Dz.U. 2011, nr 209., poz. 1245) w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

Pracownicy socjalni jako przedstawiciele pomocy społecznej mogą być członkami Zespołu Interdyscyplinarnego lub grup roboczych.

W razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia dziecka w związku z przemocą w rodzinie pracownik socjalny wykonujący obowiązki służbowe wspólnie z funkcjonariuszem Policji, a także lekarzem lub ratownikiem medycznym lub pielęgniarką ma prawo podjąć decyzję o odebraniu dziecka z rodziny i umieszczeniu go u innej niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej, w rodzinie zastępczej lub w całodobowej placówce opiekuńczo – wychowawczej. Pracownik socjalny ma obowiązek niezwłocznego powiadomienia sądu opiekuńczego o tym fakcie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin.

Zespół interdyscyplinarny i grupy robocze

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej. Zadaniem zespołu jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów o których mowa w art. 9a ust.3 i 5 Ustawy o przeciwdziałaniu

przemocy w rodzinie oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez:

- diagnozowanie problemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

Do zadań grupy roboczej należy, w szczególności:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Program będzie realizowany o następujące akty prawne:

1. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (tekst jedn. Dz.U. z 2015r., poz. 1390)
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2015 r., poz. 1286 z późn.zm.)
3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz.U. z 2015r. poz. 163 z późn.zm.)
4. Uchwała Nr 69/XIII/2015 Rady Gminy Popów z dnia 26 listopada 2015 roku w sprawie przyjęcia gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych na lata 2015-2020.
5. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

II. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE W GMINIE POPÓW.

Przemoc w rodzinie nie jest już tematem zamkniętym w naszej gminie, który rzadko wychodzi poza rodzinę. Pokrzywdzone osoby coraz częściej zaczynają mówić o istniejącym problemie. Celem „Niebieskich Kart” jest rozpoznawanie przemocy i usprawnianie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym oraz tworzenie warunków do systemowego i interdyscyplinarnego modelu pracy z rodziną. Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Popowie w latach 2012-2014 zostało przekazanych łącznie 56 formularzy „Niebieskiej Karty”, w roku 2012 było ich 13, w roku 2013 było ich 23 natomiast w 2014 liczba spadła do 20.

Poniższe tabele odzwierciedlają skalę ujawniania zjawiska przemocy w rodzinie i uruchamiania dalszych działań.

Tabela nr 1. Liczba formularzy „Niebieska Karta” przekazanych do Zespołu Interdyscyplinarnego.

Rok	2012	2013	2014
Liczba wszczętych procedur „Niebieskiej Karty”	13	23	20

źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr 2. Liczba sprawców przemocy domowej.

Rok	2012	2013	2014
Liczba sprawców przemocy domowej	10	21	18

źródło: Opracowanie własne.

Tabela nr 3. Liczba spraw przekazanych do Prokuratury.

Rok	2012	2013	2014
Liczba spraw przekazanych do Prokuratury	0	1	1

źródło: Opracowanie własne.

III. ANALIZA SWOT ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Opracowana diagnoza problemu przemocy w rodzinie, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse, Threats – zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Popów.

Mocne strony:

- a) zjawisko nagłaśniane przez media,
- b) funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Popów,
- d) znajomość środowiska,
- e) współpraca służb.

Słabe strony:

- a) zjawisko silnie zakorzenione w obyczajowości,
- b) niepełna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy domowej,
- c) brak specjalistów do pracy z rodziną
- d) małe zainteresowanie programami korekcyjno-edukacyjnymi dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Szanse:

- a) zmiany prawne umożliwiające skuteczne formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową,
- b) stale kształcąca się kadra służb działających na rzecz rodzin.

Zagrożenia:

- a) bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów,
- b) brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy,
- c) poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc.

IV. CELE PROGRAMU.**Cel główny:**

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele szczegółowe:

- 1) Koordynacja i integracja działań lokalnych podmiotów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 2) Podnoszenie świadomości i wrażliwości społecznej wobec przemocy w rodzinie, działania propagujące pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich.
- 3) Podnoszenie kompetencji służb w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- 4) Udzielanie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy

Lp.	Zadanie	Działanie	Termin realizacji	Realizatorzy/ partnerzy	Wskaźnik
1.	Powołanie nowego składu Zespołu Interdyscyplinarnego	1. Zespół będzie się składał z grupy specjalistów reprezentujących instytucje powołane przez Wójta Gminy Popów zgodnie z uchwałą Rady Gminy Popów w sprawie trybu i sposobu powołania oraz odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego ze szczegółowymi warunkami jego funkcjonowania	2016-2019	- Wójt Gminy Popów	- Zarządzenie Wójta Gminy Popów
2.	Prowadzenie przez Zespół Interdyscyplinarny zintegrowanych i skoordynowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	1. Diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie. 2. Podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu zapobieganiu temu zjawisku. 3. Inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie. 4. Rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym. 5. Inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. 6. Opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach. 7. Monitorowanie sytuacji rodzin w których istnieje zagrożenie wystąpienia przemocy oraz rodzin w których dochodzi do przemocy. 8. Prowadzenie dokumentacji działań podejmowanych wobec rodzin w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań. 9. Współpraca z instytucjami prowadzącymi specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.	2016-2019	- Zespół Interdyscyplinarny, - GOPS, - GKRPA, - Policja, - Sąd, - Placówki oświatowe - służba zdrowia, - organizacje pozarządowe	- liczba spraw przekazanych do zespołu interdyscyplinarnego - liczba założonych NK przez GOPS, - liczba spraw zgłoszonych do GKRPA, - liczba interwencji domowych Policji zakończonych procedurą NK, - liczba spraw przekazanych do prokuratury, - liczba założonych NK przez szkoły, - liczba założonych NK przez służbę zdrowia, - liczba osób skierowanych do ośrodków wsparcia,

3.	Zmiana postaw mieszkańców wobec przemocy w rodzinie poprzez działania informacyjno-educacyjne	<p>1. Dostarczanie informacji o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.</p> <p>2. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych (brochurek, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie.</p> <p>3. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobu radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników (prelekcje, filmy, warsztaty).</p> <p>4. Umieszczenie informacji na stronie internetowej GOPS-u (zakładka informująca o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie)</p> <p>5. Utworzenie gabloty informacyjnej (umieszczanie materiałów o przeciwdziałaniu przemocy)</p>	2016-2019	<p>-Zespół interdyscyplinarny,</p> <p>-GOPS,</p> <p>-GKRPA,</p> <p>-Placówki oświatowe,</p> <p>-Organizacje pozarządowe</p> <p>-lokalna społeczność,</p>	<p>-liczba broszur, ulotek, plakatów,</p> <p>- uruchomienie zakładki na stronie internetowej o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,</p> <p>- gabloty informacyjna</p>
4.	Podniesienie poziomu wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	<p>1. Systematyczne szkolenia wszystkich przedstawicieli służb podejmujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy (szkolenia z zakresu diagnozowania przemocy w rodzinie, realizacji procedury niebieskiej karty, prowadzenia interwencji kryzysowej itp.).</p> <p>2. Udział w szkoleniach resortowych, jak i we wspólnych konferencjach i szkoleniach służb</p>	2016-2019	- instytucje szkoleniowe	<p>- liczba szkoleń, konferencji, seminariów poświęconych tematyce przemocy</p> <p>- liczba uczestników szkoleń zaangażowanych w realizację programu,</p>
5.	Ochrona ofiar przemocy w rodzinie,	1. Pomoc psychologiczna, prawna, medyczna i socjalna dla ofiar przemocy.	2016-2019	<p>-GOPS</p> <p>-organizacje pozarządowe,</p> <p>-służba zdrowia,</p>	<p>-liczba udzielonych porad specjalistycznych</p> <p>-liczba rodzin objętych wsparciem ze strony Ośrodka z uwagi na przemoc.</p>
6	Wspieranie rodzin z dziećmi.	Działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.	2016-2019	<p>-GOPS,</p> <p>-organizacje pozarządowe,</p> <p>-placówki oświatowe,</p> <p>-poradnia psychologiczno-pedagogiczna</p>	-liczba pogadanek dla rodziców,

V. ADRESACI PROGRAMU.

Adresatami programu są:

- 1) rodziny i osoby dotknięte bezpośrednio zjawiskiem przemocy,
- 2) rodziny i osoby zagrożone zjawiskiem przemocy,
- 3) świadkowie przemocy,
- 4) osoby stosujące przemoc,
- 5) przedstawiciele instytucji i służb pracujących z osobami i rodzinami zagrożonymi bądź dotkniętymi przemocą.

VI. REALIZATORZY PROGRAMU.

1. Wójt Gminy Popów,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popowie,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Komenda Powiatowa Policji w Kłobucku
5. Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
6. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kłobucku
7. placówki oświatowe
8. służba zdrowia
9. organizacje pozarządowe
10. lokalna społeczność

VII. PRZEWIDYWANE EFEKTY REAZLIZACJI PROGRAMU.

Zakładamy, iż realizacja programu w latach 2016-2019 przyczyni się do:

- 1) zmniejszenia poczucia bezradności ofiar przemocy,
- 2) zwiększenie wiedzy instytucji zajmujących się przemocą w rodzinie na temat zjawiska przemocy – diagnoza rzeczywistego rozmiaru zjawiska na terenie Gminy Popów,
- 3) zwiększenia skuteczności działań,
- 4) zmiany postaw społecznych wobec przemocy,
- 5) udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 6) spadku liczby przypadków przemocy w rodzinie.

VIII. MIEJSCE I CZAS REALIZACJI PROGRAMU.

Program będzie realizowany na terenie gminy Popów w latach 2016 – 2019.

IX. MONITORING I EWALUACJA.

Monitorowanie realizacji zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w gminie Popów na lata 2016-2019 odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popowie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

Ewaluację Programu prowadzić będzie Ośrodek Pomocy Społecznej w Popowie we współpracy z wszystkimi instytucjami realizującymi Program.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Popów, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
Henryk Wróż

